

VAN DE DEKEN

Kiezen of delen

mr. M.W. Guensberg

Het ontwerp van een samenwerkingsverordening van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) vormt in zekere mate een bedreiging voor de geïntegreerde samenwerking tussen advocaten en notarissen en dus ook voor de bestaande maatschappen waarin al sedert jaar en dag een dergelijke samenwerking bestaat. De verordening die de KNB aan haar ledenraad heeft voorgelegd schrijft een 'staaksgewijze' opbouw van samenwerkingsverbanden van notarissen met advocaten, accountants en belastingadviseurs voor. Dat wil zeggen dat de samenwerking moet geschieden vanuit zelfstandige juridische entiteiten die echter wel winst en verlies mogen delen. Vanuit onze optiek is dat geen adequate oplossing. 'Wiens brood men eet, diens woord men spreekt', zegt het spreekwoord. Winst- en verliesdeling tussen groepen die vanuit een eigen onderneming, dus onafhankelijk van elkaar, beleid maken is immers niet denkbaar. Als je in financieel opzicht samendoet moet het immers ook mogelijk zijn om elkaar vérgaand te beïnvloeden, bijvoorbeeld voor wat betreft investeringsbeleid, marketingstrategie en de uitgaven.

Als advocaten in financieel opzicht met notarissen samenwerken moet het mogelijk blijven elkaars investerings- en marketingbeleid vérgaand te beïnvloeden

Zowel de samenwerkingsverordening van de Orde als het ontwerp voor het notariaat hebben tot doel om binnen geïntegreerde samenwerkingsverbanden vooral de onafhankelijkheid van advocaten en notarissen te waarborgen. Dat lukt goed in onze samenwerkingsverordening en in de al jaren vigerende regelgeving binnen de KNB. Samenwerking tussen advocaten en notarissen behoeft dus helemaal niet opnieuw gereguleerd te worden. Advocaten en notarissen oefenen beiden de rechtspraktijk uit en zij hebben beiden een geheimhoudingsplicht en een verschoningsrecht. Als gevolg daarvan behoeven cliënten van samenwerkingsverbanden van advocaten en notarissen niet te vrezen dat de notaris naar buiten brengt wat de advocaat geheim moet houden of omgekeerd. Verschillen tussen de partijdige advocaat en de vaak onpartijdige notaris zijn, gezien deze verwantschap, overbrugbaar

maar waar nodig ook te waarborgen door de beroepsregels die de Orde en de KNB nu al stellen. Dat heeft zich in de praktijk afdoende bewezen.

De door het bestuur van de KNB voorgestelde verordening is er eigenlijk alleen maar op gericht om geïntegreerde samenwerking, althans samenwerking waarin winst en verlies worden gedeeld, tussen notarissen en accountants mogelijk te maken. Natuurlijk is het niet aan de Orde om uit te maken of dat wenselijk of haalbaar is. Nu samenwerking met accountants samenwerking met advocaten uitsluit en nu de conceptverordening samenwerking tussen notarissen en advocaten in elk geval bemoeilijkt, heeft de Orde wel het recht en misschien wel de plicht om stelling te nemen.

Een notaris die kiest voor deling van winst en verlies met een accountant – dat mag om het nog onoverzichtelijker te maken volgens de conceptverordening overigens alleen maar een accountant zijn die samenwerkt met belastingadviseurs en dus niet met consultants van allerlei aard – kan niet meer samenwerken met een advocaat omdat dit direct strijd oplevert met de samenwerkingsverordening van de Orde.

Veel ingrijpender zijn de consequenties voor maatschappen waarin advocaten en notarissen sedert jaar en dag samenwerken, zonder dat dit aanwijsbare problemen heeft opgeleverd. Die samenwerking zal beëindigd moeten worden. Daarmee wordt de rechtszekerheid geweld aangedaan. Notarissen en advocaten zullen verder moeten in hun eigen zelfstandige onderneming met een eigen beleid en dus zal winst- en verliesdeling niet meer plaatsvinden. Het maken van één gemeenschappelijk beleid is namelijk strijdig met de strekking van de conceptverordening. Indien er door de maatschap van advocaten desalniettemin toch winst of verlies gedeeld zou worden met de maatschap van notarissen, is het gevolg daarvan weer dat de in aparte maatschappen ondergebrachte praktijken volgens de Samenwerkingsverordening van de Orde toch weer worden aangemerkt als geïntegreerde samenwerking. Zodra een 'onafhankelijke' maatschap van accountants zich zou voegen in een dergelijk verband van maatschappen zouden de advocaten dus moeten uittreden om tuchtrechtelijk ingrijpen te voorkómen.

Notarissen zullen dus zorgvuldig moeten kiezen wat ze met de ontwerpverordening gaan doen. Komt die verordening er zonder substantiële aanpassingen dan wordt het delen met advocaten wel erg moeilijk gemaakt. ■